

**ДО УВАГИ СТУДЕНТІВ! ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ
СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ № 7 ВАМ НЕОБХІДНО:**

Опрацювати питання винесені на семінарське заняття в залежності від обраного вами рівня:

1.1 Для задовільного рівня достатньо просто відповідей на п'ять питань викладених в плані семінарського заняття

1.2 Для достатнього та високого рівня вам необхідно:

➤ **виконати реферат** по одній з запропонованих тем або виконати дослідницьку роботу (див. вимоги до реферату наведені в Додатку 1);

➤ **створити презентацію** (не менше 10 слайдів, не рахуючи титульного та останнього слайда) відповідно до обраного питання. Рекомендовано ознайомитися з вимогами до створення презентації за посиланням <http://www.hmapo-pedagogics.kh.sch.in.ua/news/id/12>

2. Пройти онлайн тест за посиланням яке буде надіслано вам в чат відеоконференції

Реферат та презентація повинні містити титульну сторінку, де необхідно зазначити наступне:

Реферат/Презентація
до семінарського заняття № ____
з дисципліни «Організація судових та правоохоронних органів»
на тему: « _____ »
виконав (-ла) студент-(ка) групи П - ____

(ПІБ)

Оцінка буде виставлятися з урахуванням повноти відповіді, правильності, охайності в оформленні.

Тема дисципліни: Верховний Суд

Семінарське заняття 7

Тема: Повноваження Верховного Суду

План

1. *Охарактеризуйте Верховний Суд – найвищий суд в системі судоустрою України*
2. *Визначте та охарактеризуйте склад та структура Верховного Суду*
3. *Визначте та проаналізуйте повноваження судді Верховного Суду*
4. *Визначте та проаналізуйте повноваження Голови Верховного Суду та порядок його обрання*
5. *Охарактеризуйте порядок діяльності Пленуму Верховного Суду, Науково-консультативної ради та офіційного друкованого органу Верховного Суду*

Література

Базова:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 (зі змінами і доповненнями).
2. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02 червня 2016 року // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – 1402-VIII (зі змінами і доповненнями).

Допоміжна

1. Організація судових та правоохоронних органів України: навч. посіб. у схемах / А.В. Лапкін. - Вид. 7-ме, змін. і допов.- Х.: Право, 2018. – 166 с.
2. Організація судових та правоохоронних органів : навч. посіб. : у 2 ч. / Л. М. Москвич, І. В. Назаров, О. О. Овсяннікова та ін. ; за ред. Л. М. Москвич. – Х. : Право, 2016. – 243 с.

Ключові поняття

Верховний Суд, Пленум, касаційний суд, Велика палата, повноваження

Рекомендовані реферати

1. Місце Верховного Суду в судовій системі України
2. Проблематика правового регулювання Верховного Суду
3. Правові акти Верховного суду в системі джерел права

Питання для актуалізації пізнавальної діяльності студентів:

1. Визначте структуру Верховного Суду?
2. Яка максимально допустима кількість суддів Верховного Суду?
3. Назвіть повноваження Великої Палати Верховного Суду
4. Як формується склад Великої Палати
5. Назвіть вимоги до судді Верховного Суду

Дослідницька робота

1. Верховний Суд: питання континуїтету суду і дискримінації суддів

Методичні рекомендації

При відповіді на *перше питання* студентам слід пам'ятати що Верховний Суд - найвищий суд у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом.

Також слід звернутися до положень статті 36 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів», відповідно до якої Верховний Суд:

1) здійснює правосуддя як суд касаційної інстанції, а у випадках, визначених процесуальним законом, - як суд першої або апеляційної інстанції, в порядку, встановленому процесуальним законом;

2) здійснює аналіз судової статистики, узагальнення судової практики;

3) надає висновки щодо проектів законодавчих актів, які стосуються судоустрою, судочинства, статусу суддів, виконання судових рішень та інших питань, пов'язаних із функціонуванням системи судоустрою;

4) надає висновок про наявність чи відсутність у діяннях, у яких звинувачується Президент України, ознак державної зради або іншого злочину; вносить за зверненням Верховної Ради України письмове подання про неспроможність виконання Президентом України своїх повноважень за станом здоров'я;

5) звертається до Конституційного Суду України щодо конституційності законів, інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції України;

6) забезпечує однакове застосування норм права судами різних спеціалізацій у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом;

7) забезпечує апеляційні та місцеві суди методичною інформацією з питань правозастосування;

8) здійснює інші повноваження, визначені законом.

В *другому питанні* при визначенні складу Верховного суду слід зазначити що відповідно до ст. 37 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» до складу Верховного Суду входять судді у кількості не більше ста.

У складі Верховного Суду діють:

1) Велика Палата Верховного Суду - є постійно діючим колегіальним органом Верховного Суду, до складу якого входить двадцять один суддя Верховного Суду.

Велика Палата Верховного Суду:

- 1) у визначених законом випадках здійснює перегляд судових рішень у касаційному порядку з метою забезпечення однакового застосування судами норм права;
- 2) діє як суд апеляційної інстанції у справах, розглянутих Верховним Судом як судом першої інстанції;
- 3) аналізує судову статистику та вивчає судову практику, здійснює узагальнення судової практики;
- 4) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Судді Верховного Суду обираються до Великої Палати зборами суддів відповідних касаційних судів з числа суддів таких касаційних судів. Кожен касаційний суд у складі Верховного Суду обирає по п'ять суддів до Великої Палати Верховного Суду. До складу Великої Палати Верховного Суду також входить Голова Верховного Суду за посадою.

Суддя Верховного Суду, обраний до Великої Палати, здійснює повноваження судді Великої Палати Верховного Суду протягом трьох років (крім Голови Верховного Суду), але не більше двох строків поспіль. Суддя Верховного Суду, обраний до Великої Палати, а також Голова Верховного Суду не здійснюють правосуддя у відповідному касаційному суді. Суддя Верховного Суду, обраний до Великої Палати, не може бути обраний на будь-які адміністративні посади, окрім посади Секретаря Великої Палати Верховного Суду.

Секретар Великої Палати Верховного Суду обирається з числа суддів Великої Палати строком на три роки та звільняється з посади Великою Палатою шляхом таємного голосування більшістю голосів. Звільнення з посади судді та припинення його повноважень, закінчення строку, на який суддю обрано Секретарем Великої Палати Верховного Суду чи до Великої Палати, припиняє його повноваження як Секретаря Великої Палати Верховного Суду.

- II) Касаційний адміністративний суд;
- III) Касаційний господарський суд;
- IV) Касаційний кримінальний суд;
- V) Касаційний цивільний суд.

До складу кожного касаційного суду входять судді відповідної спеціалізації.

У кожному касаційному суді утворюються судові палати з розгляду окремих категорій справ з урахуванням спеціалізації суддів.

Кількість та спеціалізація судових палат визначаються рішенням зборів суддів касаційного суду з урахуванням вимог частин п'ятої та шостої цієї статті та судового навантаження.

У Касаційному адміністративному суді обов'язково створюються окремі палати для розгляду справ щодо:

- 1) податків, зборів та інших обов'язкових платежів;
- 2) захисту соціальних прав;
- 3) виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян.

У Касаційному господарському суді обов'язково створюються окремі палати для розгляду справ щодо (про):

- 1) банкрутство;

2) захисту прав інтелектуальної власності, а також пов'язаних з антимонопольним та конкурентним законодавством;

3) корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів.

Інші палати у касаційних судах створюються за рішенням зборів суддів касаційного суду.

Касаційний суд очолює його голова.

Голову касаційного суду обирають шляхом таємного голосування збори суддів відповідного касаційного суду з числа суддів цього суду. Голова касаційного суду обирається строком на чотири роки з правом обіймати посаду голови такого касаційного суду не більше двох строків поспіль.

Голова касаційного суду може бути достроково звільнений з посади за ініціативою не менш як однієї третини від загальної кількості суддів відповідного касаційного суду шляхом таємного голосування більшістю голосів суддів відповідного касаційного суду.

У Верховному Суді діє Пленум Верховного Суду для вирішення питань, визначених Конституцією України та ЗУ. Склад і порядок діяльності Пленуму Верховного Суду визначаються ЗУ «Про судоустрій і статус суддів».

В *третьому питанні* перш за все потрібно визначити вимоги які ставляться до судді Верховного суду. Відповідно до ст. 38 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» - суддею Верховного Суду може бути особа, яка відповідає вимогам до кандидатів на посаду судді, за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердила здатність здійснювати правосуддя у Верховному Суді, а також відповідає одній із таких вимог:

1) має стаж роботи на посаді судді не менше десяти років;

2) має науковий ступінь у сфері права та стаж наукової роботи у сфері права щонайменше десять років;

3) має досвід професійної діяльності адвоката, в тому числі щодо здійснення представництва в суді та/або захисту від кримінального обвинувачення щонайменше десять років;

4) має сукупний стаж (досвід) роботи (професійної діяльності) відповідно до вимог, визначених пунктами 1-3 цієї частини, щонайменше десять років.

Суддя Верховного Суду:

1) здійснює правосуддя в порядку, встановленому процесуальним законом;

2) бере участь у розгляді питань, що виносяться на засідання Пленуму Верховного Суду;

3) аналізує судову практику, бере участь у її узагальненні;

4) бере участь у розгляді питань, що виносяться на збори суддів відповідного касаційного суду, та здійснює інші повноваження, визначені законом.

Повноваження Голови Верховного суду (*четверте питання*) визначені в статті 39 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів», відповідно до якої Голова Верховного Суду:

1) представляє Верховний Суд як найвищий суд у системі судоустрою України у зносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, а також із судовими органами інших держав та міжнародними організаціями;

- 2) визначає адміністративні повноваження заступника Голови Верховного Суду;
- 3) скликає Пленум Верховного Суду; вносить на розгляд Пленуму подання щодо обрання на посаду секретаря Пленуму; виносить на розгляд Пленуму питання та головує на його засіданнях;
- 4) контролює ефективність діяльності апарату Верховного Суду, погоджує призначення на посаду керівника апарату суду та його першого заступника, вносить подання про застосування до керівника апарату суду та його першого заступника заохочення або накладення дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства;
- 5) інформує Пленум Верховного Суду про діяльність Верховного Суду;
- 6) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Верховний Суд очолює Голова Верховного Суду, якого обирає на посаду та звільняє з посади шляхом таємного голосування Пленум Верховного Суду з числа суддів Верховного Суду

Порядок обрання Голови Верховного суду регулюється статтею 40 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів».

При формуванні відповіді на *п'яте питання* слід зазначити що Пленум Верховного Суду є колегіальним органом, до складу якого входять усі судді Верховного Суду. Пленум Верховного Суду скликається Головою Верховного Суду в разі потреби або на вимогу не менш як четвертої частини від складу суддів Верховного Суду, але не рідше одного разу на три місяці. У разі відсутності Голови Верховного Суду Пленум скликається заступником Голови Верховного Суду. Повноваження пленуму Верховного суду визначені в ч.2 ст. 46 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів».

Науково-консультативна рада утворюється при Верховному Суді з числа висококваліфікованих фахівців у сфері права для підготовки наукових висновків з питань діяльності Верховного Суду, що потребують наукового забезпечення.

Порядок організації та діяльності Науково-консультативної ради визначається положенням, що затверджується Пленумом Верховного Суду.

Верховний Суд має офіційний друкований орган, в якому публікуються матеріали судової практики Верховного Суду та інші матеріали. Офіційний друкований орган може видаватися в електронному вигляді.

Додаток 1

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ

Метою написання реферату є підтвердження рівня опанування слухачами основних положень з обраної тематики, демонстрація знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки.

Структура реферату:

- ✓ **титульна сторінка;**
- ✓ **зміст (включаючи план, який повинен розкривати всю суть теми);**
- ✓ **вступ (має бути обґрунтовано значення обраної теми);**

- ✓ основна частина (розкривається тема реферату шляхом висвітлення основних питань);
- ✓ висновки (вони мають логічно пов'язуватися із змістом викладеного матеріалу);
- ✓ список використаної літератури (необхідно розміщувати в алфавітному порядку, якщо при виконанні реферату використовувалися нормативні документи їх необхідно розміщувати на початку списку);
- ✓ додатки (не обов'язково, але за можливості можна додати документи, схеми тощо).

Вимоги до оформлення реферату.

Обсяг реферативної роботи має складати – 10-15 сторінок. До загального обсягу роботи не входять додатки та список використаних джерел.

Робота має бути надрукована з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У тексті обов'язково повинні бути посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці реферату. Посилання на літературне джерело ставиться у квадратних дужках вказується його порядковий номер у списку літератури та конкретна сторінка, наводиться цитата, точні цифри, дані, наприклад [8, с. 179].

Текст реферативної роботи викладається державною мовою на стандартних аркушах формату А-4 (210 x 297).

Робота друкується шрифтом Times New Roman, 14 кеглем;

вирівнювання - “За шириною”;

міжрядковий інтервал “Полуторний” (1,5 Lines);

абзацний відступ – п'ять знаків (1,25 см);

верхнє і нижнє поле – 2 см., ліве – 2 см, праве – 1 см.

Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Розділи та підрозділи мають містити заголовки, які належить точно відтворювати у змісті. Заголовки розділів, як правило, розміщують посередині рядка. Назви розділів друкують великими літерами без розділових знаків у кінці, без підкреслень. Заголовки розділів слід починати з належного відступу.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки. Титульний аркуш включається до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на титульному аркуші, як правило, не проставляють. Розділи слід нумерувати також арабськими цифрами.

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми тощо слід розміщувати в додатках. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.